

3 SAĞLIKLI
BİREYLER

Bölgesinde Fark Oluşturan Çerkeş

5 TOPLUMSAL
DİNSİYET ESİTLİĞİ

4 NİTELİKLİ
EĞİTİM

8 İNSANA YAKIŞIR İŞ
VE EKONOMİK BÜYÜME

13 İKLİM
EYLEMİ

14 SUDAKİ
YAŞAM

15 KARASAL
YAŞAM

Batı Karadeniz Bölgesi ile İç Anadolu Bölgesi arasında geçiş konumunda bulunan Çerkeş; köklü tarihi, kültürel öğeleri ve doğal yapısıyla bulunduğu coğrafyada yüzyıllardır önemli bir yerleşim merkezi olarak bugünlere ulaşmıştır. Çerkeş; 17.000'e ulaşan ilçe nüfusu, büyük yerleşimlere yakın ve erişilebilir konumu, sahip olduğu kültürel ve peyzaj öğelerinin yanı sıra tarımsal üretim (özellikle hayvancılık) potansiyeliyle Çankırı İli ve yakın çevresinde dikkat çeken bir yerleşimdir.

Bu çalışma; Çerkeş Belediyesi adına Ankara'da yerleşik "Planlama Atölyesi" tarafından hazırlanmıştır. Çalışmanın amacı; Çerkeş İlçesi'nin doğal, ekonomik, sosyal ve mekânsal potansiyellerinin tespit edilerek, geleceğe yönelik gelişme vizyonu ve stratejilerinin tanımlanmasıdır. "Çerkeş Vizyon Belgesi" gerek yola çıkış noktası gerekse kapsamı bakımından, bugüne kadar Türkiye'de yapılmış ilk ve örnek bir çalışma olarak nitelendirilebilir. İlk kez bir ilçe belediyesi, ilçesinin geleceğe yönelik vizyonunun ve uygulama araçlarının tanımlandığı bütüncül bir çalışmanın gerçekleştirilmesine ilişkin bir talepte bulunmuştur. Söz konusu talebin gerçekleştirilmesi doğrultusunda yapılan çalışma da yöntemi ve içeriği itibarı ile özgün bir yaklaşım ortaya koymaktadır.

Doğal-ekonomik-sosyal ve yapısal çevre etkileşimleri, bölge ve il ölçeğinde hazırlanmış üst ölçekli stratejik ve mekânsal planların bir adım ötesine gidilerek; Çerkeş İlçesi'nin kendi potansiyel ve fırsatlarının nasıl değerlendirilebileceği ve uygulama araçlarının neler olabileceği, gerçekleştirilen çalışma kapsamında ele alınmıştır. Bu noktada; Çerkeş Vizyon Belgesi'nde ortaya konulan hedeflerin, ilçe merkezi ve çevresi bütününde ilerleyen dönemlerde yapılması planlanan farklı tür ve ölçekteki planlara ve kalkınma çalışmalarına yol gösterici "öneriler" niteliğinde geliştirildiğinin altı çizilmelidir. Diğer bir deyişle, Çerkeş Vizyon Belgesi'nin temel misyonu; kilit karar vericilerin, bütüncül bir bakış açısı oluşturmalarını ve farklı gelişme stratejilerini söz konusu bakış açısı kapsamında değerlendirmelerini desteklemektedir.

Anılan çalışmanın hazırlık sürecinde, bugüne kadar Çerkeş ile ilgili hazırlanmış her türlü makale, rapor, plan ve proje bilgileri derlenmiş olup; arazi çalışmaları ve 46 köyde muhtarlarla gerçekleştirilen anketler ile de, geçmişten bugüne Çerkeş'in doğal, ekonomik ve sosyal yapısı araştırılmıştır. Çerkeş'in parçası olduğu TR82 Çankırı-Kastamonu-Sinop Düzey 2 Bölgesi için hazırlanan 2014-2023 Bölge Planı, Sinop-Çankırı-Kastamonu 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı, Çankırı 2013 İl Çevre Durum Raporu, KUZKA (Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı) tarafından hazırlanan Çerkeş İlçe Analizi, TÜİK (Türkiye

İstatistik Kurumu) Nüfus ve Tarımsal Üretim İstatistikleri, Çerkeş İlçesi'nin Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası Kitabı çalışmada faydalanılan temel bilgi ve veri kaynaklarıdır.

Çalışmalar sonucunda ortaya konulan Çerkeş Vizyon Belgesi;

- Potansiyelini Değere Dönüştüren Çerkeş,
- Bölgesinde Fark Oluşturan Çerkeş,
- Yaşanabilir Kent Çerkeş,
- Ekonomisi Canlanan Çerkeş,
- Sınırlarını Aşan Çerkeş

olmak üzere sınıflandırılarak, 5 ayrı kitapçıktan oluşan bir set halinde sunulmuştur. Bahsedilen çalışmada “Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri” de göz ardı edilmemiş, hatta vizyon bileşenlerinin her birinin hangi hedefe/hedeflere katkı sunduğu ortaya konulmuştur.

Bölgesinde Fark Oluşturan Çerkeş kitapçığı, Potansiyelini Değere Dönüştüren Çerkeş kitapçığında tarif edilen yaklaşım ve kriterlere sadık kalarak ilgili sürdürülebilir kalkınma hedefleri kapsamında geliştirilen stratejileri içermektedir.

İçindekiler

• Potansiyelini Değere Dönüştüren Çerkeş

1. Amaç: Bölgesinde Fark Oluşturan Çerkeş

Hedef A: Sağlıklı Yaşam Merkezi Konseptinin Hayata Geçirilmesi

Strateji A.1. Proje Tanıtım Dosyası Hazırlanması

Strateji A.2. Lobi ve İletişim Stratejisi Hazırlanması

Strateji A.3. Bürokrasi, İş Dünyası ve Politikacılar
Nezinde Girişimlerde Bulunulması

Strateji A.4. LÖSEV Doğal Yaşam Merkezi Projesinin
Tamamlanması için Gerekli Politik, Lojistik
ve İdari Desteğin Verilmesi

Hedef B: Beşeri Kaynakların Geliştirilmesi

Strateji B.1. Çerkeş'te Meslek Yüksekokulunun Geliştirilmesi
için Kapsamlı Bir Değerlendirme Yapılması

Strateji B.2. Yurt ve Konukevi gibi Tesisler için
Finansal Destek Sağlanması

Strateji B.3. Kadın ve Gençlere Yönelik Kapasite
Geliştirme Programlarının Geliştirilmesi ve
Uygulanması

• Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Nelerdir?

“Bölgesinde Fark Oluşturan Çerkeş” Amacı Kapsamında Yer Alan
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri

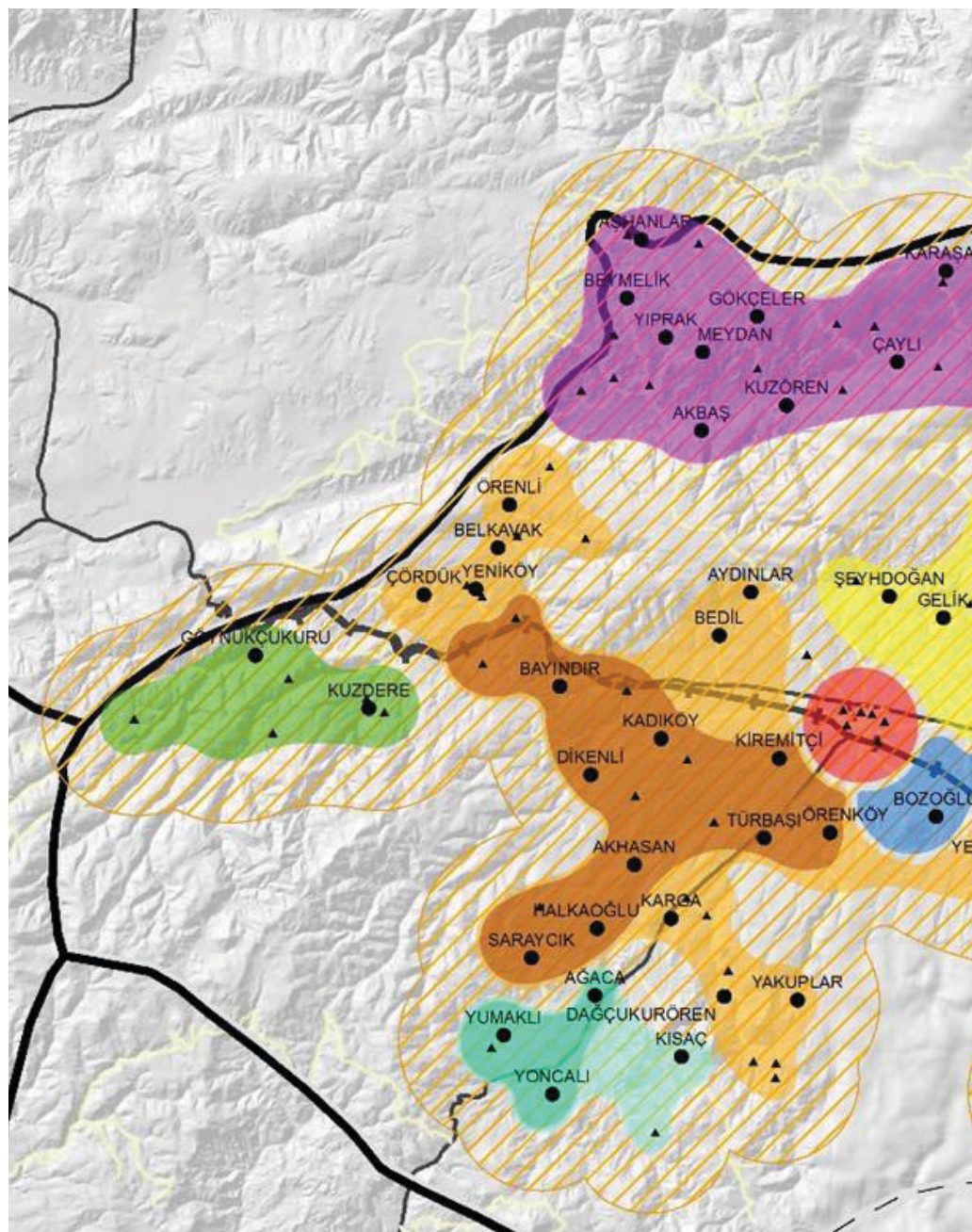
Potansiyelini Değere Dönüştüren Çerkeş

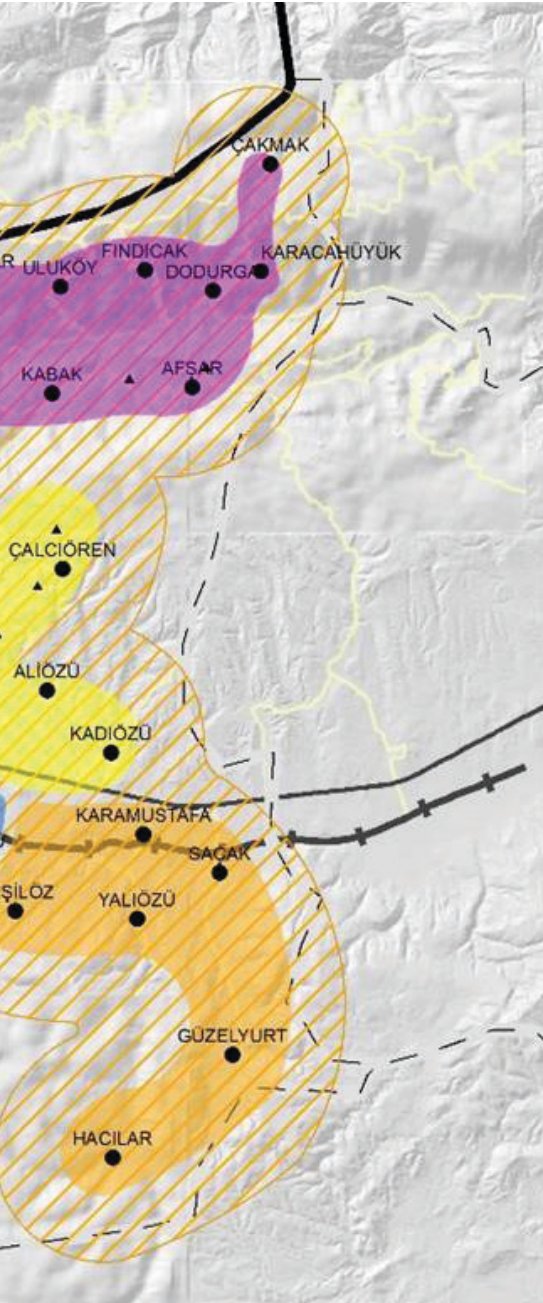
Çerkeş vizyonu, “merkez ve çevre” ilişkilerinde “tamamlayıcılık” ilkesinin gözetilmesi ve her iki alanda karşılıklı ilişkilerin güçlendirilerek aralarında olumlu etkileşimlerin yaratılması esas alınarak oluşturulmuştur.

Küme Adı	Kümeyi Oluşturan Yerleşimler	Temel Karakteristikleri
Kentsel Gelişim Odağı	İlçe Merkezi	Kentsel fonksiyonların yer aldığı İlçe Merkezi ve yakın alanlar
Bitkisel Üretim Odağı	Çalçıören-Şeyhdoğan-Gelik-Aliözü-Kadıözü	Bitkisel üretimin (özellikle tahıllar ve yem bitkileri) öne çıktığı ve nadas uygulamasının yapıldığı alanlar
Rekreasyon Odağı	Bozoğlu	Uluçay’dan başlayan ve LÖSEV Doğal Yaşam Parkı Alanı’na doğru uzanan rekreasyon-yürüyüş-dinlenme aksına eklenilebilecek, İlçe Merkezi’ne yakın alan
Hayvancılık ve Kırsal Kalkınma Odağı	1.Derece: Bayındır-Dikenli-Kadıköy-Kiremitçi-Türbaşı-Örenköy -Saraycık-Halkaoğlu-Akhasan 2.Derece: Yakuplar-Karga-Dağcukurören -Yeşilöz-Karamustafa-Saçak-Yalıözü-Güzelyurt- Hacılar -Aydinlar-Bedil-Çördük-Yeniköy-Belkavak-Örenli	Çoğunlukla büyükbaş ve kanatlı hayvancılık faaliyetlerinin yapıldığı, meraların bulunduğu, yem bitkilerinin üretildiği, hayvancılık açısından önemli alanlar
Ekoturizm Odağı	1.Derece: Yumaklı-Ağaca-Yoncalı 2.Derece: Kısac	Kızılcahamam aksında yer alan, doğal yapısı ve peyzaj öğeleri bakımından Kızılcahamam-Işık Dağı ekoturizm aksına eklenilebilecek alanlar
Meyvecilik Geliştirme Odağı	Taşhanlar-Beymelik-Yıprak-Meydan-Gökçeler-Çaylı-Karasar-Kuzören-Kabak-Uluköy-Fındıcak-Dodurga-Afşar-Karacahöyük-Çakmak	Gerede Çayı vadi tabanı ve yamaçlarda yer alan, nüfusun çoğunluğunun göç ettiği köylerden oluşan, Çerkeş Merkez ve güneydeki yerleşimlere göre ortalama sıcaklıkların 5-6 °C derece fazla olduğu alanlar
Ormancılık Faaliyetleri Odağı	Göynükçukuru-Kuzdere	Gerede sınırında yer alan, çoğunlukla orman örtüsü ile kaplı olan, orman ürünleri üretimi ve arıcılık faaliyetlerinin yapıldığı alanlar

İlçe bütününde yapılan değerlendirmeler sonucunda; Çerkeş İlçesi Mekânsal ve Fonksiyonel Kümeler Haritası (sayfa 6-7) ile İlçe Merkezine İlişkin Öngörüler Şeması (sayfa 8-11) üretilmiştir. Söz konusu harita ve şemada ortaya konulan ana yaklaşımlar vizyon belgesinin açıklandığı kitapçıklarda stratejiler bazında detaylandırılarak sunulmuştur.

Gelişme Stratejileri
• Çevresel kalitenin yükseltilmesi • Tarihi ve kültürel alanların turizme kazandırılması • Ticaret alanlarının yeniden düzenlenmesi • Kentsel altyapının geliştirilmesi • Yatırım teşviklerinin tanıtılması ve değerlendirilmesi
• Bitkisel üretimin geliştirilmesi ve verimliliğin artırılması
• İlçe merkezinde Uluçay ile başlayan rekreasyon-dinlenme aksının devamı niteliğinde peyzaj düzenlemesi ve çevresel kalitenin yükseltilmesi • LÖSEV Doğal Yaşam Merkezi Projesinin Tamamlanması (LÖSEV Yönetim Kurulu ile iletişime geçilerek Proje'nin yeniden gündeme taşınması, Proje'nin hayata geçirilmesi için gerekli politik, lojistik ve idari desteğin verilmesi)
• Hayvancılığın geliştirilmesi için mera ıslah çalışmalarının hızlandırılması, otlatma planlarının hazırlanması ve uygulanmasının sağlanması • Kanatlı hayvan sektörünün geliştirilmesi (Aytaç Tesisleri'nin kapasitesi dikkate alınarak kanatlı sektörünün geliştirilmesi, sözleşmeli üretim yapabilecek tavuk çiftliklerinin ilçe merkezine uzak, kuzey-kuzeydoğu aksına yönlendirilmesi) • Süt sığırcılığı ve besiciliğin geliştirilmesi amacıyla Entegre Hayvancılık Sahası oluşturulması (kayıt, hayvan sağlığı, hayvan besleme, gübre yönetimi, süt toplama vb hizmetlerin bir arada sağlanması), süt ve süt ürünleri sanayi konusunda Çerkeş orijinli bir üretim ve markalaşmaya gidilmesi (Çerkeş markalı ayran, süt, peynir, yoğurt üretimi yapacak mandıraların kurulması, bu konuda Süt Birliği'nin öncülük etmesi) • Hayvan hastalıkları konusunda etkin bir izleme ve önleme sisteminin kurulması • Arıcılığın bir sektör olarak teşvik edilmesi (arıcılık potansiyelinin araştırılması, öne çıkan köylerde üreticilere yönelik eğitimler düzenlenmesi, pazarlama faaliyetlerinin geliştirilmesi, Çerkeş Balı için patent başvurusu ve markalaşma sürecinin başlatılması)
• Ekoturizme yönelik eğitim ve altyapı geliştirme çalışmaları yürütülmesi • Bölgesel ekoturizm odaklarına Çerkeş'in eklemlenmesi için stratejilerin geliştirilmesi (İlgaz-Kızılcahamam-Safranbolu potansiyeli), Seyahat acentaları ve tur operatörlerine dair bir veri tabanı oluşturulması, iletişime geçilmesi • Kadın ve gençlere yönelik kapasite geliştirme faaliyetleri düzenlenmesi (bir grup kadın ve gencin ekoturizm konusunda başarıyı yakalamış bir kente deneyim paylaşımı amacıyla götürülmesi)
• Arazi toplulaştırması faaliyetlerinin hızlandırılarak katma değeri yüksek, pazar odaklı ve profesyonel meyveciliğin (vişne, kiraz, şeftali) teşvik edilmesi, büyük üreticilerin bölgeye çekilmesi
• Erozyon Kontrolü ve Ağaçlandırma (Orman içi kamu arazilerinde ceviz, badem, akasya gibi fidanların dikilmesi yoluyla çiftçilere alternatif geçim olanakları yaratılması, Orman kenarındaki özel mülkiyet alanlarında vişne, elma gibi fidanların dikilmesi için gerekli desteklerin sağlanması) • Arıcılık potansiyelinin değerlendirilmesi, verimde artış sağlanmasına yönelik eğitim çalışmaları gerçekleştirilmesi

**ÇERKEŞ
BELEDİYESİ**

İLÇE GELİŞİM STRATEJİSİ

MEKANSAL ve FONKSİYONEL KÜMELER

1. Seviye

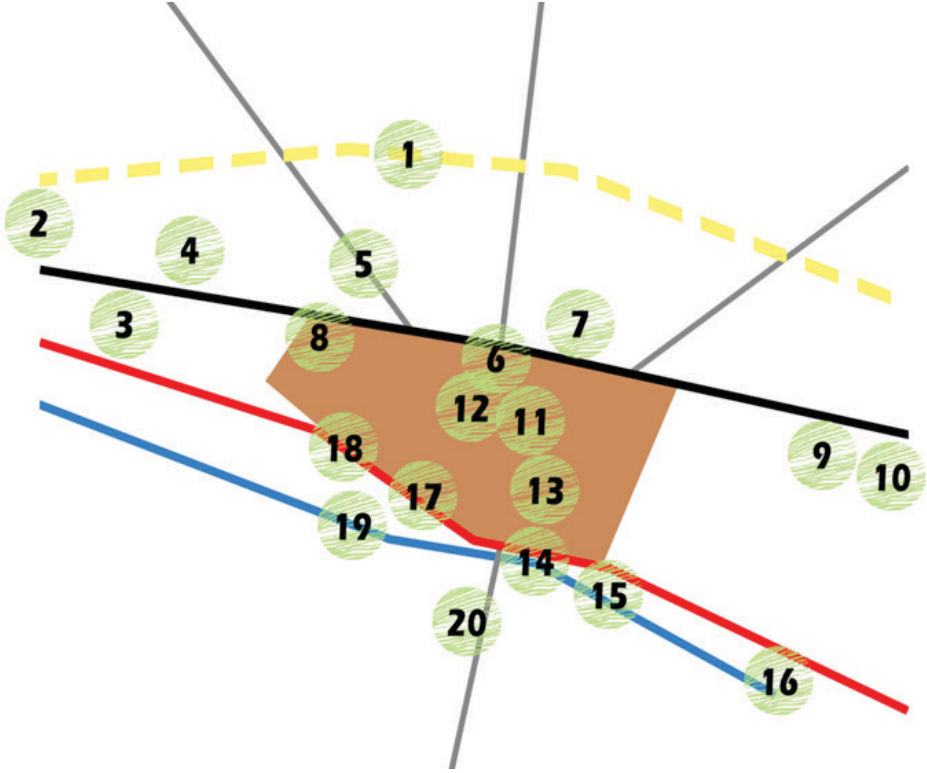
- Kentsel Gelişim Odağı
- Sağlıklı Yaşam ve Rekre. O.
- Bitkisel Üretim Odağı
- Hayvancılık ve Kırsal Kal. O.
- Eko-turizm Odağı
- Ormancılık Faaliyetleri Odağı
- Meyvecilik Geliştirme O.

2. Seviye

- Hayvancılık ve Kırsal Kal. O.
- Eko-turizm Odağı

3. Seviye

- İlçe Bütünü

1. OTOYOL

2. LOJİSTİK

3. AYTAÇ

4. ENTEGRE HAYVANCILIK
SAHASI

5. KÖY BAĞLANTILARI

6. OTOGAR

7. YÖRESEL ÜRÜNLER
TİCARET ALANI

8. KÜÇÜK SANAYİ SİTESİ

9. OSB

10. MESLEK YÜKSEKOKULU

11. RESTORASYON VE
KENTSEL TASARIM

12. TİCARET MERKEZİ

13. HAYVAN PAZARI

14. ULUÇAY

15. REKREASYON AKSI

16. LÖSEV SAHASI

17. İSTASYON

18. DEMİRYOLU ALTYAPISI

19. KIRSAL YAPILAŞMA

20. KENTSEL GELİŞME YÖNÜ

1.OTOYOL:

Gerede-Merzifon otoyol projesinin kentsel gelişim açısından dikkate alınması, Lojistik altyapının güçlendirilmesi, sanayi ve ticaret alanları ile ilişkilerin kurulması

2.LOJİSTİK:

İlçe bütünündeki tarım ve sanayi faaliyetlerini destekleyecek ve ulusal pazarlara erişimi sağlayacak nitelikte lojistik altyapının güçlendirilmesi

3.AYTAÇ:

Tesisin Lojistik ve Entegre Hayvancılık Sahası ile ilişkilendirilmesi

4.ENTEGRE HAYVANCILIK SAHASI:

Aytaç tesisleri ve ulaşım bağlantılarıyla ilişkilendirilecek şekilde bir Entegre Hayvancılık Sahası'nın oluşturulması

5.KÖY BAĞLANTILARI:

Kırsal yerleşimlerin İlçe Merkezi'yle bağlantılarının güçlendirilmesi

6.OTOGAR:

Otobüs terminalinin E80 Karayolu kenarında konumlandırılması

7.YÖRESEL ÜRÜNLER TİCARET ALANI:

Otogar ile bağlantılı şekilde, E80 Karayolu kenarında yöresel ürünler satış noktalarının oluşturulması

8.KÜÇÜK SANAYİ SİTESİ:

Küçük Sanayi Sitesi için alternatif alan oluşturulması

9.OSB:

Altyapı eksikliklerinin giderilmesi ve yatırım teşviklerinin tanıtılarak OSB'ye yeni yatırımcıların çekilmesi, 2. Etapta ihtisaslaşmaya (hayvancılık) gidilmesi

10.MESLEK YÜKSEKOKULU:

Mevcut binaların bir kampüs alanına dönüştürülmesi için altyapı eksiklerinin tamamlanması, MYO ile İlçe Merkezi arasında toplu taşıma bağlantılarının güçlendirilmesi ve OSB ile ilişkilendirilmesi

11.RESTORASYON VE KENTSEL TASARIM:

Eski Çerkeş Evleri Restorasyon Sahası; kentsel tasarım, peyzaj düzenlemesi ve yayalaştırma çalışmalarının yapılması

12.TİCARET MERKEZİ:

Ticaret alanlarının yeniden düzenlenmesi, mevcut Belediye hizmet binasının veya Belediye'nin satın aldığı eski konağın Çerkeş Proje Geliştirme, Uygulama ve Koordinasyon Birimi ve çok amaçlı sosyal tesis olarak düzenlenmesi, ticaret merkezi ve çevresinde doğal ve tarihi dokuyla uyumlu ortak bina dış cephe uygulamasına gidilmesi

13.HAYVAN PAZARI:

Hayvan Pazarı'nın İlçe Merkezi'nin dışına taşınması

14.ULUÇAY:

Uluçay'ın kent kimliğinde yer edinmesi ve çay boyunca peyzaj düzenlemeleri yoluyla ortak kullanım alanlarının oluşturulması (kentsel park-yürüyüş alanları-bisiklet yolları vb.)

15.REKREASYON AKSI:

Ticaret merkezinden Uluçay'a ve LÖSEV Sahası'na uzanan alanda Kentsel Rekreatyon Aksı oluşturulması

16.LÖSEV SAHASI:

Doğal Yaşam Parkı Projesi'nin hayata geçirilmesi ve kentsel rekreasyon aksıyla bütünleştirilmesi

17.İSTASYON:

İstasyon ile ticaret merkezi ve restorasyon sahası bağlantılarının güçlendirilmesi

18.DEMİRYOLU ALTYAPISI:

Demiryolu altyapı iyileştirme ve kapasite artırma çalışmalarını dikkate alarak demiryolunun kent yaşamında daha hissedilir ve işlevsel hale getirilmesi

19.KIRSAL YAPILAŞMA:

Uluçay boyunca kırsal yapılaşma esaslarının yeniden tanımlanması ve mevcut kent kimliğini kaybetmeden besihanelerin İlçe Merkezi dışında konumlandırılması

20.KENTSEL GELİŞME YÖNÜ:

Kentsel gelişimin güneyde Uluçay'ı içine alacak şekilde yönlendirilmesi

1. Amaç

Bölgesinde Fark
Oluşturan Çerkeş

Yaşanabilir
Kent Çerkeş

Ekonomisi
Canlanan Çerkeş

Sınırlarını
Aşan Çerkeş

Bölgesinde Fark Oluşturan Çerkeş

Hedef A:

Çerkeş Sağlıklı Yaşam Merkezi Konseptinin Hayata Geçirilmesi

Strateji A.1.

Proje Tanıtım Dosyası Hazırlanması

Çerkeş'te sağlıklı ve dinamik yaşamın sağlanmasında doğa, tarih ve kültür turizmi ile mutfak ve beslenme kültürünün ön plana çıkarılması öngörülmektedir. Bu öngöründen hareketle; Ankara-İstanbul-Samsun üçgeni içerisinde ve TR82 Bölgesi çerçevesinde bir "Bölgesel Yenilenme ve Sağlıklı Yaşam Merkezi" projesi için çalışılması, Çerkeş için geliştirilecek konseptin önemli bir bileşeni olacaktır.

Çerkeş Sağlıklı Yaşam Merkezi Konseptinin hayata geçirilebilmesi için öncelikli olarak bir proje tanıtım dosyası hazırlanması, bu proje ve tanıtım dosyaları kapsamında konseptin tüm yönleri ile irdelenerek gerçekleştirilmesi, Çerkeş'in coğrafi, ekonomik ve sosyal açıdan konumlandırılması, arazi tahsisi ve diğer alt ölçekteki projelerin tanımlanması gerekmektedir.

Strateji A.2.

Lobi ve İletişim Stratejisi Hazırlanması

Çerkeş Sağlıklı Yaşam Merkezi Konseptinin hayata geçirilmesi için hazırlanan diğer tüm çalışmaları (Projelendirme, tanıtım dosyaları, alt ölçekteki projeler vb.) destekleyici bir unsur olarak "Lobi ve İletişim Stratejisi Hazırlanması"

amaçlanmıştır. Bu kapsamda belirlenecek lobi ve iletişim stratejileri hem hazırlanan projelerin tanıtılması hem de projelerin uygulanması aşamalarında yapılan çalışmaların doğru ve etkili bir biçimde aktarılmasını sağlayacaktır.

Strateji A.3.

Bürokrasi, İş Dünyası ve Politikacılar Nezdinde Girişimlerde Bulunulması

Çerkeş Sağlıklı Yaşam Merkezi Konseptinin toplumun tüm kesimleri tarafından benimsenmesi ve desteklenmesini sağlamak amacı ile öncelikli olarak bürokrasi, iş dünyası ve politikacılar nezdinde girişimlerde bulunulması amaçlanmıştır.

Yapılan çalışmaların ve projelerin bürokrasi, iş dünyası ve politikacılara etkili bir biçimde aktarılması ile hem yerel hem de ulusal ölçekte Çerkeş Sağlıklı Yaşam Merkezi Konseptinin tanıtılması ve desteklenmesi sağlanacaktır.

Strateji A.4.

LÖSEV Doğal Yaşam Merkezi Projesinin Tamamlanması için Gerekli Politik, Lojistik ve İdari Desteğin Verilmesi

Çerkeş Sağlıklı Yaşam Merkezi Konseptinin tamamlayıcı bir unsuru olarak görülebilecek LÖSEV Doğal Yaşam Merkezi Projesi' nin tamamlanması, konseptin gerek hayata geçmesi gerekse tanıtılması sürecinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Bu

kapsamda LÖSEV Doğal Yaşam Merkezi Projesi'nin tamamlanması için LÖSEV yönetim kurulu ile iletişime geçilerek projenin yeniden gündeme getirilmesi, ayrıca tüm politik, lojistik ve idari desteğin sağlanması önem arz etmektedir.

Hedef B:

Beşeri Kaynakların Geliştirilmesi

Strateji B.1.

Çerkeş'e Bir Meslek Yüksekokulu Kurulması için Kapsamlı Bir Değerlendirme Yapılması

“Bölgesel Yenilenme ve Sağlıklı Yaşam Merkezi” yaklaşımını destekleyecek nitelikte bir Meslek Yüksek Okulu yatırımı için girişimde bulunulması amaçlanmıştır.

Bu kapsamda eko-turizm potansiyelini harekete geçirmek üzere Turizm ve Otelcilik, Gastronomi ve Mutfak sanatları branşları başta olmak üzere, özellikle “Sağlıklı Yaşam Merkezi” konsepti ile bağlantılı olarak Beden Eğitimi ve Spor, Okul Öncesi Eğitim, Engelli Rehabilitasyonu – Eğitimi, Yaşlı Bakımı, Sağlık Hizmetleri, Fizyoterapi gibi branşların da eğitimlerinin verilmesi öngörülmektedir.

Tüm bu branşların yanı sıra Çerkeş'in hayvancılık potansiyeli ve mevcut üretim dikkate alındığında hayvan sağlığı, besleme, entegre üretim, pazarlama gibi alanları kapsayan bir Hayvancılık Meslek Yüksekokulu kurulması da önem arz etmektedir.

Bu strateji yaklaşımına alternatif olarak yakın çevredeki meslek yüksekokulları, konumları, mevcut eğitim alanları da dikkate alınarak Çerkeş' e meslek yüksekokulu kurulması yerine çevre il ve ilçelerdeki meslek yüksekokulları için günübirlik bir çekim merkezi haline getirilmesi de düşünülebilir.

Strateji B.2.

Yurt ve Konukevi gibi Tesisler için Finansal Destek Sağlanması

Konsept ve projeler bütüncül olarak ele alındığında yapılan tüm çalışmaların sürdürülebilir olabilmesi ve potansiyel turizm taleplerini karşılayabilmesi için yurt ve konukevi gibi tesislerin yapılması gerekmektedir. Tesislerin yapılması için öncelikli olarak yerel kaynaklar

araştırılmalı, gerek Çerkeşli iş adamları gerekse hayırseverler ile iletişime geçilerek finansal destek sağlanmalıdır. Ayrıca, merkezi hükümet ve hibe kuruluşları tarafından verilen desteklerden yararlanabilmek için araştırmalar yapılmalı ve proje teklifleri hazırlanmalıdır.

Strateji B.3.

Kadın ve Gençlere Yönelik Kapasite Geliştirme Programlarının Geliştirilmesi ve Uygulanması

İlçe merkezinde kadın ve gençlik eğitim merkezinin kurulması, bu sayede kadınların hem sosyal hem de ekonomik hayata katılımlarının sağlanması amaçlanmıştır.

Kadın ve gençlere yönelik kapasite geliştirme programlarının geliştirilmesi ve uygulanması ile konsept proje için nitelikli insan gücünün yerel olarak karşılanması amaçlanmıştır.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri Nelerdir

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, diğer bir deyişle Küresel Hedefler, yoksulluğu ortadan kaldırmak, gezegenimizi korumak ve tüm insanların barış ve refah içinde yaşamasını sağlamak için evrensel eylem çağrısıdır.

Bu 17 Hedef, Binyıl Kalkınma Hedeflerinin başarılarının üzerine inşa edilmekte; bir yandan da diğer önceliklerin yanı sıra iklim değişikliği, ekonomik eşitsizlik, yenilikçilik, sürdürülebilir tüketim, barış ve adalet gibi yeni alanları içeriyor. Hedefler birbiriyle bağlantılıdır; bir hedefte başarının anahtarı, birbiriyle ortak yönleri olan sorunları hep birlikte ele almaktır.

SKH'ler, gelecek nesiller adına yaşamı sürdürülebilir biçimde iyileştirmek için, bugünden doğru seçimleri yapacak şekilde ortaklık ve pragmatizm ruhuyla yürür. Tüm ülkelere, kendi önceliklerine ve dünyanın karşı karşıya olduğu çevre sorunlarına uygun olarak

benimseyecekleri açık rehberlik ve hedefler sağlar. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, kapsayıcı bir gündemdir. Yoksulluğun kök nedenlerine iner ve hem insanlar hem de gezegenimiz için pozitif değişiklik yapmak üzere bizleri birleştirir. “2030 Gündemi”ni desteklemek UNDP’nin birinci önceliğidir” diyor UNDP Başkanı Helen Clark. “Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri; yoksulluk, iklim değişikliği ve çatışmalar gibi, dünyamızın karşı karşıya olduğu ağır zorlukların bazılarını çözümlememiz için bize ortak bir plan ve gündem sağlıyor. UNDP, ilerlemeyi sağlayacak ve ülkeleri sürdürülebilir kalkınma yolunda destekleyecek deneyim ve uzmanlığa sahiptir.”

Çocuk ölüm oranlarının azaltılması, anne sağlığının iyileştirilmesi, HIV/AIDS, sıtma ve diğer hastalıklar ile mücadelede

büyük aşama kaydetmiş durumdayız. 1990 yılından bu yana, önlenebilir çocuk ölümlerinde dünya genelinde %50'yi aşan azalma olmuştur. Anne ölümleri de dünya genelinde %45 azalmıştır. 2000 ile 2013 arasında HIV/AIDS bulaşma oranı %30 azalmış, 6,2 milyonu aşkın insan sıtmadan kurtarılmıştır.

Bu inanılmaz ilerlemeye rağmen, her yıl 6 milyondan fazla çocuk, beşinci yaş günlerini göremeden ölüyor. Her gün 16 bin çocuk ise, kızamık ve verem gibi önlenebilir hastalıklardan ölüyor.

2000 yılından bu yana, herkes için ilköğretim hedefinin başarılmaya büyük ilerleme kaydedilmiştir.

Kalkınmakta olan

bölgelerde toplam okullaşma oranı 2015 yılında %95'e ulaşmış; dünya genelinde de okula gitmeyen çocuk oranı yarı yarıya azalmıştır. Ayrıca, okuryazarlık oranlarında da büyük artış olmuş; okula giden kız çocuklarının sayısı en yüksek düzeye çıkmıştır. Bunların tümü çok önemli başarılarıdır.

Gelişmekte olan bazı bölgelerde ise, ağır yoksulluk, silahlı çatışmalar ve diğer acil krizler nedeniyle, ilerleme kaydetmek oldukça zor olmuştur. Batı ve Kuzey

Her gün yüzlerce kadın, hamilelik veya doğumla bağlantılı komplikasyonlar nedeniyle yaşamını yitiriyor. Kırsal kesimlerde, doğumların yalnız %56'sına vasıflı profesyoneller hizmet veriyor. AIDS günümüzde, halen ağır HIV salgını pençesinde kıvranan Sahraaltı Afrika'da ergen yaştakilerin bir numaralı ölüm nedenidir.

Bu ölümler; önleme ve tedavi, eğitim, aşı kampanyaları, cinsel ve üreme sağlığı hizmetleri vasıtasıyla önlenebilir. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri; AIDS, verem, sıtma ve diğer bulaşıcı hastalık salgınlarını 2030 yılına kadar ortadan kaldırmaya yönelik cesur bir taahhüddür. Amaç, herkesin genel sağlık hizmeti, güvenli ve erişilebilir ilaç ve aşıya kavuşmasını sağlamaktır. Aşı araştırma ve geliştirmelerinin desteklenmesi, bu sürecin vazgeçilmez bir parçasıdır.

Afrika'da silahlı çatışmaların devam etmesi, okula giden çocuk sayısında azalmaya yol açmıştır. Bu kaygı verici bir trenddir. Okullaşma oranları bakımından, Sahraaltı Afrika 1990'da %52 düzeyinden 2012'de %78 düzeyine çıkarak, tüm gelişmekte olan bölgeler arasında en yüksek ilerlemeyi kaydetmiş olmakla birlikte, hala büyük eşitsizlikler vardır. En yoksul ailelerin çocuklarının okulu bırakma olasılığı, en varlıklı olanların çocuklarına göre dört misli daha yüksektir. Kırsal ve kentsel kesimler arasındaki eşitsizlikler de yüksek olmaya devam ediyor.

Herkes için kapsayıcı ve nitelikli eğitimin başarılmaya, eğitimin sürdürülebilir kalkınma için en güçlü ve denenmiş araçlardan biri olduğuna dair inancı yeniden vurguluyor. Bu hedef, 2030

4 Köşeden Çerçes'e

yılına kadar tüm kız ve erkek çocuklarının ücretsiz ilköğretim ve ortaöğretimi tamamlamasını sağlayacaktır. Ayrıca, uygun maliyetli mesleki eğitime eşit erişim

sağlamayı, toplumsal cinsiyet ve varlık eşitsizliklerini ortadan kaldırmayı, nitelikli yükseköğretime herkesin erişmesini sağlamayı da hedefliyor.

Kadınlar ve kız çocuklarına karşı her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılması yalnız temel insan hakkı değildir, aynı zamanda

sürdürülebilir kalkınmayı hızlandırmak için kritik önem taşır. Kadınlar ve kız çocuklarının güçlendirilmesinin çarpan etkisi yarattığı ve ekonomik büyümeyi ve her alanda gelişmeyi hızlandırdığı defalarca kanıtlanmıştır.

Günümüzde, 15 yıl öncesine göre daha çok sayıda kız çocuğu okula gidiyor; bölgelerin çoğunda ilköğretimde cinsiyet eşitliği sağlanmış durumdadır. Kadınlar artık, tarım dışında ücretli işgücünün %41'ini oluşturuyor; bu oran 1990 yılında %35 idi. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, bu başarıların üzerine inşa

ederek, kadınlar ve kız çocuklarına karşı ayrımcılığı her yerde ortadan kaldırmayı hedefliyor. Bazı bölgelerde işgücü piyasasında hala büyük eşitsizlikler var, kadınlar hala işe eşit erişime sahip değiller. Cinsel şiddet ve istismar, ücretsiz bakım ve ev işlerinin eşitsiz bölüşümü ve kamu görevlerinde ayrımcılık hala büyük engel teşkil ediyor.

Bu hedefin gerçekleştirilmesi için, kadınların arazi ve mülk gibi ekonomik kaynaklar üzerinde eşit haklara sahip olmasını sağlamak hayati önem taşıyan bir hedeftir. Aynı şekilde, cinsel ve üretme sağlığına herkesin erişmesini sağlamak da hayati önem taşıyor. Günümüzde kamu görevindeki kadın sayısı her zamankinden daha yüksek; ancak kadın liderlerin teşvik edilmesi, toplumsal cinsiyet eşitliğini daha ileriye götürecek politikalar ve mevzuatın güçlendirilmesine katkı sağlayacak.

2008 yılındaki ekonomik kriz ve küresel durgunluğun kalıcı etkilerine rağmen, aşırı yoksulluk içindeki işçi sayısı son 25 yılda

büyük ölçüde azalmıştır. Gelişmekte olan ülkelerde orta sınıf, toplam istihdamın artık %34'ten fazlasını oluşturuyor; bu rakam, 1991 ile 2015 arasında neredeyse üçe katlanmıştır.

Ancak, küresel ekonomi düzelmeye devam ederken, büyümenin daha yavaş olduğunu, eşitsizliklerin arttığını, iş imkanlarının büyüyen işgücüyle aynı oranda artmadığını görüyoruz. Uluslararası Çalışma Örgütü'ne göre, 2015 yılında 204 milyondan fazla insan işsizdi.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, sürdürülebilir ekonomik büyüme, daha yüksek verimlilik düzeyleri ve teknolojik yenilikleri teşvik ediyor. Girişimcilik ve

iş imkanlarının teşvik edilmesi bunun anahtarıdır; zorla çalıştırma, kölelik ve insan ticaretini ortadan kaldırmanın anahtarı da etkin önlemlerdir. Amaç, bu

Dünya üzerinde iklim değişikliğinin ağır etkilerini bizzat yaşamayan tek ülke yoktur. Sera gazı emisyonları atmaya devam ediyor ve şu anda, 1990 yılındaki

düzeye göre %50 artmış durumdadır. Doğu Avrupa ve Orta Asya, büyük sera gazı emisyonu üreticileri değil; ancak iklim değişikliğinin sonuçlarından orantısız biçimde zarar görüyorlar.

Batı Balkanlardaki sel felaketi binlerce evi yıkmış ve insanları yerinden etmiştir. Küçülen buzullar ve Orta Asya'da azalan su kaynakları, sulama ve hidroelektrik üretimini ciddi biçimde etkileyebilir. Moldova ve

hedefler hatırdta tutularak, 2030 yılına kadar tam ve üretken istihdam, tüm kadınlar ve erkekler için insana yakışır iş sağlamaktır.

Güney Ukrayna'da ağır kuraklık yaşanıyor ve büyük zirai kayba neden oluyor.

Bölge genelinde insanlar sera gazı emisyonlarını düşürmek, can kurtarmak ve toplumların düze çıkmasına yardımcı olmak için seferber olmuş durumdadır. Hırvatistan'ın başkenti, 2050 yılına kadar sıfır karbonlu şehir olacağını vaad etmiştir. Belarus'un turbalık alanlarında karbonun yeraltında güvenle saklanması için emsalsiz adımlar atılıyor. Gürcistan şimdiden, sel felaketine karşı ileri uyarı sistemleri ve daha iyi koruma geliştirmiştir.

Küresel ısınma, insanların hayatını ciddi ölçüde etkiliyor. Hemen şimdi harekete geçmeliyiz.

Okyanuslar; sahip oldukları sıcaklık, kimya, akıntılar ve barındırdıkları yaşam nedeniyle, Yerküre'yi insanlar için yaşanabilir kılan kritik küresel

sistemlerdir. Bu yaşamsal kaynağı yönetme biçimimiz ise, bir bütün olarak insanlık için ve aynı zamanda iklim değişikliği etkilerini dengelemek için vazgeçilmez önem taşır.

Üç milyarı aşkın insan, geçimlerini sağlamak için deniz ve kıyılardaki biyo-çeşitliliğe bağımlıdır. Ancak günümüzde

dünyadaki balık stoklarının %30'u aşırı kullanıldığı için sürdürülebilir ürün vereceği düzeyin altına inmiş durumdadır. Okyanuslar ayrıca, insanların ürettiği karbon dioksitin yaklaşık %30'unu da emiyor; sanayi devriminin başlangıcından bu yana, okyanus asitlenmesinde %26 artış görüyoruz. Büyük kısmı karada yerleşik kaynaklardan gelen deniz kirliliği ise kaygı verici düzeylere ulaşmıştır; okyanusun her kilometre karesinde ortalama 13 bin parça plastik atık bulunuyor.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, deniz ve kıyı eko-sistemlerini sürdürülebilir biçimde yönetmeyi,

kirlenmeden korumayı ve ayrıca okyanus asitlenmesinin etkilerini ele almayı hedefliyor. Uluslararası hukuk vasıtasıyla korumanın ve okyanus temelli kaynakların

sürdürülebilir kullanımının artırılması, okyanuslarımızın karşı karşıya olduğu sorunların bazılarının hafifletilmesine katkıda bulunacaktır.

İnsan yaşamı gıda ve geçim kaynakları bakımından okyanuslara olduğu kadar karaya da bağımlıdır. Bitkiler, insanların besin kaynaklarının

%80'ini sağlar, önemli bir ekonomik kaynak ve kalkınma vasıtası olarak tarıma dayanırız. Ormanlar, Yerküre'nin yüzeyinin %30'unu kaplıyor; milyonlarca tür için hayati önem taşıyan yaşam alanları ve önemli temiz hava ve su kaynakları sağlıyor; ve aynı zamanda iklim değişikliği ile mücadele açısından kritik önem taşıyor.

Günümüzde, bugüne kadar eşine benzerine rastlanmamış ölçekte toprak bozulmasına tanık oluyoruz; ekilebilir

arazilerin kaybı, tarihsel oranların 30 ila 35 misline ulaşmıştır. Kuraklık ve çölleşme de her yıl artıyor, dünya genelinde 12 milyon hektarın kaybına yol açıyor ve yoksul toplumları etkiliyor. Bilinen 8.300 hayvan ırkının %8'inin soyu tükenmiş, %22'si ise soyunun tükenmesi tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, 2020 yılına kadar ormanlar, sulak alanlar, kurak alanlar ve dağlar gibi karasal eko-sistemleri korumayı ve eski haline getirmeyi hedefliyor. Ormansızlaşmanın durdurulması da, iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılması açısından hayati önem taşıyor. Ortak mirasımızın bir parçası olan doğal yaşam alanları ve biyo-çeşitliliğin kaybını azaltmak için hemen eyleme geçilmelidir.

